

HISTÒRIA ECONÒMICA CONTEMPORÀNIA POLÍTICA I FINANCES INTERNACIONALS EN EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC OCCIDENTAL.

Professor: Josep Pujol Andreu

Programa de l'assignatura i orientacions generals. Curs 2008-2009

PROGRAMA, METODOLOGIA DOCENT I AVALUACIÓ.

PROGRAMA

Introducció:

1. Canvi, temps i incertesa: l'economia com a ciència històrica
2. Els fluxos físics i financers en l'activitat econòmica.
3. Organització del programa: el problema de les perioditzacions.
4. Principals habilitats que haurien d'assolir els estudiants.
5. Comentaris sobre els recursos bibliogràfics i electrònics.
6. Principals recursos bibliogràfics i electrònics.

Primer grup de temes:

Polítiques econòmiques lliberals i creixement econòmic, sota l'hegemonia del sistema financer britànic, 1870-1914.

Tema 1.

La intensificació de les relacions econòmiques internacionals i la formació d'un nou sistema de pagaments multilateral.

- 1.1. Població, recursos i expansió dels mercats mundials: l'estalvi i la inversió com a variables estratègiques.
- 1.2. Els equilibris financers internacionals: les balances de pagaments sota hegemonia britànica.
- 1.3. La formació del patró or i l'estabilitat dels tipus de canvi: la lliura esterlina, moneda clau.
- 1.4. Les primeres experiències d'unions monetàries: com fer complementàries les polítiques econòmiques nacionals?.

Tema 2.

La formació del sector financer contemporani.

- 2.1. Els sistemes bancaris tradicionals: risc i inestabilitat.
- 2.2. Els bancs centrals i les societats anònimes bancàries: la concentració del sector. Dos models europeus: UK i Alemanya.
- 2.3. L'excepció d'Estats Units: un sistema financer escapçat i poc estructurat.
- 2.4. L'expansió del primer gran centre financer del món: la City.

Tema 3.

El funcionament d'un sistema de tipus de canvi fixos basat en la convertibilitat en l'or: teoria i pràctica.

- 3.1. La teoria dels ajustaments via preus: dels economistes clàssics al Cunliffe Report.
- 3.2. Els supòsits de la teoria: evidències contradictòries i nous elements d'anàlisi.
- 3.3. El funcionament del sistema als països desenvolupats, les colònies i als països en vies de desenvolupament: Gran Bretanya, Índia i Argentina.
- 3.4. L'acumulació dels desequilibris i la inestabilitat del sistema.

Segon grup de temes:

De les polítiques econòmiques lliberals a les keynesianes (1914-1958): la inestabilitat del sistema internacional de pagaments i l'hegemonia financera d'Estats Units.

Tema 4.

L'herència financera i social de la Primera Guerra Mundial i la seva interpretació.

- 4.1. Guerra, societat i finances: la crisi de les polítiques econòmiques lliberals i els nous desequilibris financers.
- 4.2. Les polítiques de postguerra i l'accentuació dels desequilibris.
- 4.3. De la inestabilitat monetària a l'estabilització sota l'hegemonia d'Estats Units: el nou sistema de tipus de canvi fixos del patró canvi or.
- 4.4. La crisi final del model econòmic del segle XIX: La depressió dels anys trenta i el trencament del sistema financer internacional.

Tema 5.

La Segona Guerra Mundial i el procés de definició de les polítiques econòmiques keynesianes.

- 5.1. El final del "laissez faire" i les noves polítiques econòmiques i socials durant la guerra.
- 5.2. Les negociacions de Bretton Woods i la definició d'un nou sistema multilateral de pagaments: conflictes i acords.
- 5.3. L'herència econòmica, política i social de la guerra.
- 5.4. Els fracassos de Bretton Woods, l'OIC i el "Pla de Moneda Clau": el Pla Marshall i els plans complementaris de suport.

Tercer grup de temes:

Del keynesianisme al neo-liberalisme (1958-1990): dels tipus de canvi fixos als flexibles i la nova hegemonia de les finances supranacionals.

Tema 6.

El retorn a la convertibilitat i el nou Sistema Monetari Internacional en el patró dòlar or.

- 6.1. Creixement econòmic, estabilitat financera i Estats del Benestar fins 1971: una experiència difícil de repetir.

6.2. Primeres manifestacions de les debilitats del patró dòlar or: la Balança de Pagaments d'Estats Units i el mercat d'eurodòlars, les pressions inflacionistes i la crisi de la lliura esterlina.

6.3. De la crisi del sistema de Bretton Woods a la crisi econòmica generalitzada: estancament, inflació i tipus de canvi flexibles.

6.4. Les noves operacions financeres: els mercats de futurs i els santuaris financers.

Tema 7.

Els nous equilibris financers i les polítiques neoliberals.

7.1. L'ascens de les polítiques econòmiques neoliberals: el retorn a l'austeritat.

7.2. Expansió i debilitat del nou sistema financer en la dècada de 1980: la crisi del deute extern.

7.3. El deteriorament de l'Estat del Benestar.

7.4. Els precaris equilibris econòmics, socials i financers a principis del segle XXI.

METODOLOGIA DOCENT

1) La present assignatura és presencial de segon cicle en els plans d'estudis de la Facultat d'Econòmiques de la Universitat Autònoma de Barcelona. És una assignatura de 5 crèdits ECTS, que en l'actualitat és obligatòria a ECO i optativa a ADE.

2) Per a cada tema la guia especifica els següents continguts:

- a) Síntesi de les principals idees del tema i lectures a fer.
- b) Esquema del tema.
- c) Materials d'estudi que s'utilitzaran a les classes.
- d) Preguntes a treballar i discutir a les classes de pràctiques i docència tutoritzada.
- e) Preguntes de seguiment.

3) La Guia d'Estudis no substitueix la docència a l'aula. La Guia té per finalitat relacionar els diferents conceptes i explicacions que es desenvolupen a les classes, amb la finalitat que els estudiants tinguin un primer punt de referència sobre els objectius globals de cada tema, de cada part, i del conjunt de l'assignatura. En aquest sentit, la Guia és un complement indispensable de la docència que s'imparteix a l'aula i de les lectures obligatòries que es proposen a cada tema. Els alumnes han de saber que cada tema s'ha de fer en 3 o 4 classes i, per tant, que prèviament han de portar llegits els materials que es reproduïxen a la Guia i les lectures que s'indiquen al final de cada tema: sempre s'indiquen varies lectures alternatives. Tot plegat no passa, en cap cas, de llegir, a més de la Guia, 20 o 30 pàgines que s'indicaran al començament de cada tema. L'esforç que es demana de lectures és, doncs, molt assequible. A partir d'aquestes lectures, però, els alumnes han d'aprendre a fer preguntes, començant pel que no entenguin. En base a la Guia, a les classes es faran preguntes i a partir de les respostes es desenvoluparà el tema. Les preguntes les faran el professor o els alumnes. En qualsevol cas, a les classes sempre es destacaran els principals aspectes metodològics de cada tema i cada apartat. A les classes de pràctiques i docència tutoritzada es desenvoluparan les preguntes que s'indiquen a cada tema. Les preguntes de seguiment s'utilitzaran puntualment per a conèixer el procés d'aprenentatge dels alumnes. Crec que també poden ser un bon instrument d'estudi.

AVALUACIÓ.

1) L'avaluació de l'assignatura s'indicarà a principi del curs, en funció del número d'alumnes matriculats. Sempre que sigui possible es tendirà a fer avaluació continuada amb 1 o 2 parcials. En aquest cas la nota final d'exàmens serà la mitjana de les qualificacions obtingudes. L'avaluació continuada amb els anteriors criteris, no elimina l'examen final en el cas dels suspesos.